

The background features a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across the surface. A faint, circular, textured pattern is visible in the upper center of the image.

SPIJBELEN VOORKOMEN

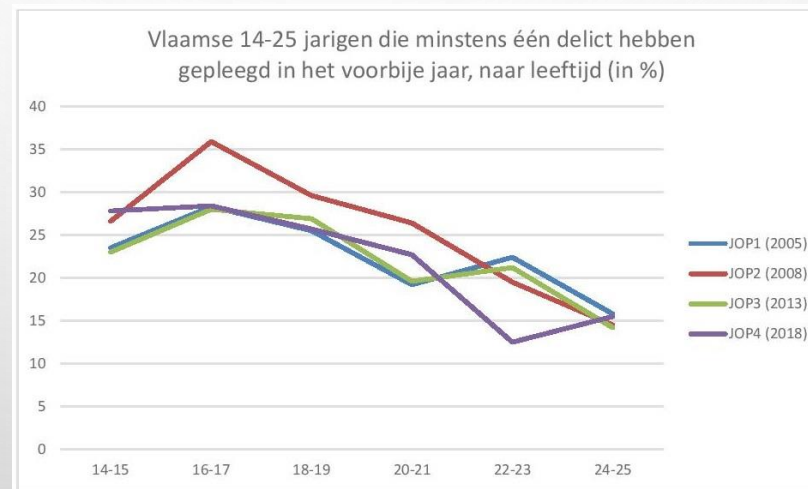
INSPIRATIEDAG

17 november 2023

Dieter BURSENS

JONGEREN EN NORMOVERTREDEND GEDRAG

- Adolescentie als ‘turbulente periode’
- De ‘adolescentiepiek’

Bron: Jeugdonderzoeksplatform

- Adolescentiedelinquentie vs. Persistierende delinquentie

OP ZOEK NAAR EEN VERKLARING

- ÉÉN SYMPTOOM – VÉÉL MOGELIJKE 'OORZAKEN'

Schoolgerelateerde
factoren

Individuele
factoren

Maatschappelijke
contextfactoren

Gezinsfactoren

Vrienden/
Peer group

Andere

OP ZOEK NAAR EEN VERKLARING

- ÉÉN SYMPTOOM – VÉÉL MOGELIJKE ‘OORZAKEN’
- BELANG VAN DE ‘MAATSCHAPPELIJKE ENQUÊTE’
- BELANG VAN DE FLEXIBELE AANPAK

OP ZOEK NAAR EEN VERKLARING

Travis HIRSCHI:

“Waarom plegen we GEEN criminaliteit?”

Sociale bindingen:

Attachment

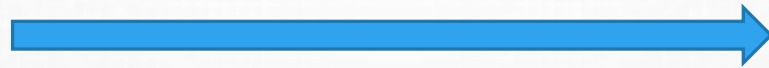
Commitment

Involvement

Beliefs

EEN ONDERZOEK

SCHOOLPRAKTIJK

PROBLEEMGEDRAG

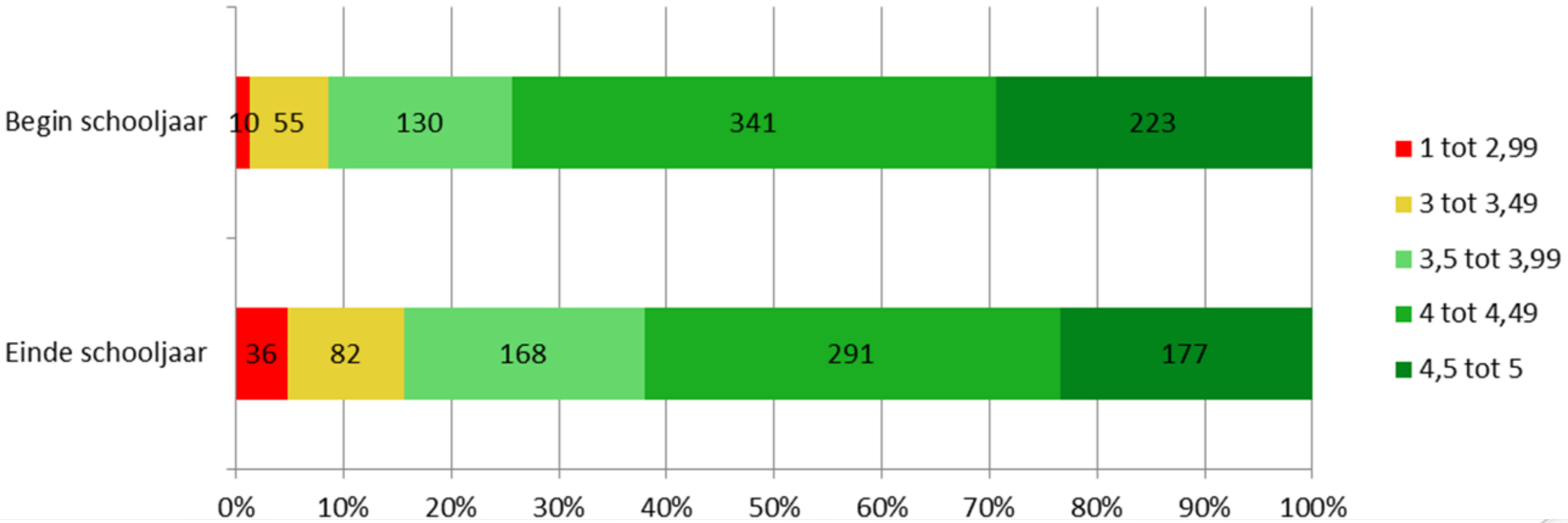
EEN ONDERZOEK

SCHOOLPRAKTIJK

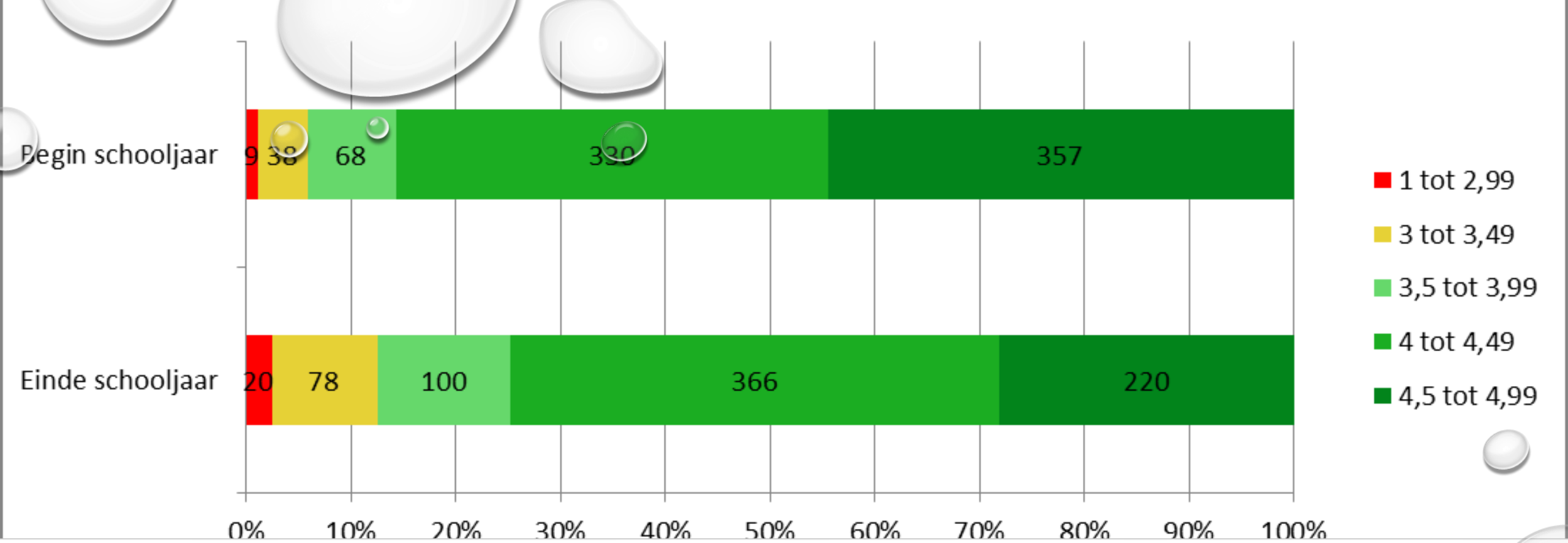
PROBLEMGEDRAG

ACHTERGRONDFACTOREN
(SOCIALE BINDINGEN)

ATTACHMENT

COMMITMENT

Impact van dalende resultaten

Impact van sancties

Positieve impact van het gevoel van rechtvaardigheid

(Ref.: Beide ouders in België geboren)			
Gelovig (Ref.: Niet-gelovig)	,986	1,000	1,262
Minstens één maal gebist in lager onderwijs	1,334	1,171	1,076
(Ref.: Nooit gebist in L.O.)			
Zeer sterke gehechtheid aan ouders	,863	1,030	,612*
(Ref.: Niet zeer sterk gehecht)			
Sterke daling inschatting resultaten		1,758*	1,406
(Ref.: Geen sterke daling)			
Minstens twee sancties (Ref.: één of geen sanctie)		1,520	2,203**
Perceptie hoge graad van rechtvaardigheid		,380***	,661*
(Ref.: Geen hoge graad rechtvaardigheid)			
Vaak deelname extrascolaire activiteiten		1,184	1,107
(Ref.: Weinig of geen deelname)			
Nagelkerke R ²	,087	,167	,110

Minstens twee sancties (Ref.: één of geen sanctie)		1,520
Perceptie hoge graad van rechtvaardigheid		,380***
(Ref.: Geen hoge graad rechtvaardigheid)		
Vaak deelname extrascolaire activiteiten		1,184
(Ref.: Weinig of geen deelname)		
Nagelkerke R ²	,087	,167

PREVENTIESTRATEGIEËN

	Situationele preventie	Punitieve preventie	Behandelende preventie	Maatsch. preventie
Focus	Situatie	Individu	Individu/gezin	Maatsch. context
Middel	Technologie	Afschrikking	Behandeling	Sociale actie
Theorie	Gelegenheid	Rational choice	Dysfunctie bij individu of gezin	Maatsch. dysfunctie

Bron: De Cauter, F. & Walgrave, L. (1999)

SPIJBELEN AANPAKKEN

- GEEN VASTSTAAND ANTWOORD, MAAR NOOD AAN FLEXIBILITEIT
- ONDERZOEK DE ACHTERLIGGENDE FACTOR(EN)
- STRAFFEN WERKT... BIJ BRAVE LEERLINGEN !
- REFLECTEER OVER EEN 'ZUINIG' SANCTIEBELEID
- DENK AAN PREVENTIESTRATEGIEËN DIE AAN OORZAKEN WERKEN

SANCTIONEREN

SANCTIONEREN

- Bevestigen van de regels

CONSTRUCTIEF SANCTIONEREN

- Bevestigen van de regels
- Remediëren van de leerling
 - Vermijden dat het opnieuw gebeurt
 - Werken aan oorzaken/triggers
- Remediëren van/in de schoolcontext
 - Werken aan contextproblemen/ systeemfouten

SPIJBELEN AANPAKKEN

- NIEUWE REACTIEMODELLEN ZIJN...
- ... PARTICIPATIEVER
- ... STERKER GERICHT OP OORZAKEN VAN PROBLEEMGEDRAG
- ... TIJDSINTENSIEVER

DISCUSSIE

- (1) Hoe werk je aan **maatschappelijke enquête** in de praktijk? Welke oorzaken voor spijbelgedrag kom je tegen?
- (2) Voorbeelden waarbij je een achterliggende oorzaak bij **leerling of gezin** probeert te remediëren?
- (3) Voorbeelden waarbij je een achterliggende oorzaak **op structureel niveau of op niveau van de school** probeert te remediëren?

DANK VOOR UW AANWEZIGHEID

TURBULENTE LEERLINGEN

UITGEVERIJ: GOMPEL & SVACINA

DIETER BURSSSENS

NATIONAAL INSTITUUT VOOR CRIMINALISTIEK EN CRIMINOLOGIE

DIETER.BURSSSENS@JUST.FGOV.BE

